

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

Postadresse
Postboks 325
1502 MOSS

Besøksadresse
Rollag kommune
Vrågåvegen 10
3626 Rollag

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 32266816
sfovpost@statsforvalteren.no
fmbuhja@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/trillemarka-rollagsfjell>

Sigdal Museums venner med historielag
v/ Solveig Kvisle
svisle@gmail.com

Saksbehandler Hege Jaren

Vår ref. 2022/12797-2 432.4

Deres ref.

Dato 17.06.2022

Tillatelse til oppsetting av skilt ved damanlegg i Trillemarka-Rollagsfjell NR

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat behandlet i møte den 15.06.2022 søknad om tillatelse til oppsetting av skilt ved damanlegg i Trillemarka-Rollagsfjell NR, sak 5/2022.

Følgende vedtak ble fattet:

Forvaltningsstyret innvilger søknad fra Sigdal Museums Venner med Historielag om oppsetting av skilt med informasjon om brøtningen ved 5 damanlegg i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dammene det gjelder er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindøl, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, § 5 punkt 3.

Vilkår:

- Tillatelsen omfatter oppsetting av 5 skilt (40x30 cm) etter mal som er godkjent av Viken fylkeskommune med informasjon om brøtningen nedover mot Grønhovdselva slik det framgår av søknad kartskisse.
- Dammene det gis tillatelse til oppsetting av skilt ved er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindøl, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig, med minst mulig inngrep i grunnen.
- Tiltakshaver er ansvarlig for utarbeiding og innkjøp av skilt, oppsetting av skilt og vedlikehold.
- Tillatelsen forutsetter at det er innhentet tillatelse fra berørte grunneiere.

Tillatelsen omfatter ikke tiltak utover oppsetting av skilt. Eventuelt behov for tilrettelegging, rydding og merking av nye stier, fjerning av vegetasjon og vedlikehold av damanlegg er søknadspliktig og skal behandles i egen søknad.

Forvaltningsstyret har vurdert søknaden etter verneforskriften. Det forutsettes at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig.

Kopi av saksprotokoll er vedlagt.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes pr. post eller e-post til Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Statsforvalteren i Oslo og Viken, Pb. 325, 1502 Moss, fmovpost@statsforvalteren.no

Med hilsen

Hege Jaren
Verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Sigdal kommune post@sigdal.kommune.no
Statsforvalteren i Oslo og Viken fmovpost@statsforvalteren.no

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

**Sak 5/2022 Søknad om tillatelse til oppsetting av skilt ved damanlegg,
Sigdal Museums Venner med Historielag**

Bakgrunn

Sigdal Museums Venner samler kunnskap om brøtningen i Sigdal og Eggedal, og har i samarbeid med Sigdal kommune og Viken Fylkeskommune utarbeidet skiltmaler for informasjon om kulturminner knyttet til damanlegg og brøtning langs elvene som renner ut i hovedvassdraget i Sigdal.

Det søkes nå om tillatelse til å sette opp skilt med informasjon ved damanleggene som ble brukt i brøtning ut Grønhovdselva. Søknaden gjelder oppsetting av 5 små skilt (40x30 cm) ved dammene ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindol, og ved en skådam mellom Hasli og Skodøl. Det er utarbeidet en hovedplakat med samlet informasjon om alle damanleggene i Grønhovdselva som vil bli satt opp på et stort infoskilt ved Maribråtan, utenfor verneområdet, og søknaden gjelder kun de små skiltene som er planlagt satt opp ved dammene.

Søknaden viser til at tiltaket er møtt med velvilje i bygda, og at det vil bli inngått avtale med berørte grunneiere hvis forvaltningsstyret gir tillatelse til oppsetting av skilt ved dammene som ligger i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Fig. 1. Kart som viser demningene der det søkes om å sette opp skilt.

Lovgrunnlaget

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 05.12.2008. Formålet med vernet er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat § 3 punkt 1 sier at vegetasjon, herunder døde busker og trær, er fredet mot all skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Forskriften angir videre i § 3 punkt 3 at det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet – herunder oppsetting av skilt, merking av nye stier eller lignende.

De spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften åpner i § 5 punkt 3 for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til tilretteleggingstiltak som oppsetting av nye skilt merking og rydding av nye stier etter søknad.

Det følger av naturmangfoldloven (NML) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Miljødirektoratet viser i strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder til at ansvaret for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene, og at det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner. Tiltaksmidler fra Miljødirektoratet prioriteres vanligvis ikke til dette formålet.

Kulturminner er ikke en del av verneformålet i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, men Forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat viser til at det skal legges opp til en forvaltning der kulturhistorien kan formidles gjennom synliggjøring og vedlikehold av kulturminner der det er behov og interesse for dette. Verneområdet har mange kulturhistoriske verdier som har stor betydning både i arbeidet med forvaltning og skjøtsel av verneverdiene og i forbindelse med informasjon og formidling. Forvaltningsmyndigheten erkjente tidlig behovet for å kunne dokumentere omfanget av kulturminner og kulturhistorie som et grunnlag for den videre forvaltningen av verneområdet. [Kulturminneprosjektet](#) ble igangsatt i 2010, og gikk parallelt med og som et supplement til arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet.

Oppsetting av skilt, vedlikehold av kulturminner, rydding og merking av nye stier er søknadspliktig etter verneforskriften. Forvalter har gjennom dialog med tiltakshaver anbefalt samarbeid med kommunen og fylkeskommunen for utforming av skilt som kan brukes ved flere av kulturminnene både i og utenfor verneområdet i forkant av en søknad, og der er vi nå.

Forvaltningsmyndigheten har lokal og faglig kunnskap om verneområdet, og dette sammen med tilgjengelig oversikt over registrerte artsforekomster og kartlagte naturtyper, gjør at vi ikke har funnet det nødvendig å innhente flere opplysninger (NML § 8). Formidling av kulturhistorien ved oppsetting av skilt ved de gamle damanleggene slik det er beskrevet i søknaden antas ikke å være av en slik karakter at det påvirker kjerneområder eller isolerte artsfunn (artsdatabanken) på en slik måte at det foreligger konflikt med verneverdiene (NML § 9). Søknader om tilrettelegging og informasjon om natur og kulturhistorie vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og forvaltningsmyndigheten anser ikke at den samlede belastningen av denne type tiltak vil påvirke naturverdier og verneformål negativt (NML § 10). Prinsippene i NML § 11 (Kostnadene av miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) og 12 (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) er vurdert, men ikke funnet relevante i denne sammenheng.

Søknaden omfatter, slik den er lagt fram og etter dialog med tiltakshaver, ikke tiltak utover oppsetting av skilt i denne omgangen. Eventuelt behov for tilrettelegging, rydding og merking av nye stier, fjerning av vegetasjon og vedlikehold av damanlegg er søknadspliktig og skal behandles i egen søknad. Det samme gjelder behov for midler til produksjon av skilt, som er antydnet men ikke spesifisert i søknaden.

Omsøkte tiltak anses å være i tråd med verneforskriften og de retningslinjer som er gitt i forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, og anbefales innvilget.

Vedlegg

Søknad om tillatelse til oppsetting av skilt ved damanlegg

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyret innvilger søknad fra Sigdal Museums Venner med Historielag om oppsetting av skilt med informasjon om brøtningen ved 5 damanlegg i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dammene det gjelder er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindol, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, § 5 punkt 3.

Vilkår:

- Tillatelsen omfatter oppsetting av 5 skilt (40x30 cm) etter mal som er godkjent av Viken fylkeskommune med informasjon om brøtningen nedover mot Grønhovdselva slik det framgår av søknad kartskisse.
- Dammene det gis tillatelse til oppsetting av skilt ved er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindol, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig, med minst mulig inngrep i grunnen.
- Tiltakshaver er ansvarlig for utarbeiding og innkjøp av skilt, oppsetting av skilt og vedlikehold.
- Tillatelsen forutsetter at det er innhentet tillatelse fra berørte grunneiere.

Tillatelsen omfatter ikke tiltak utover oppsetting av skilt. Eventuelt behov for tilrettelegging, rydding og merking av nye stier, fjerning av vegetasjon og vedlikehold av damanlegg er søknadspliktig og skal behandles i egen søknad.

Forvaltningsstyret har vurdert søknaden etter verneforskriften. Det forutsettes at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig.

Behandling

Enstemmig som forslag til vedtak

Vedtak

Forvaltningsstyret innvilger søknad fra Sigdal Museums Venner med Historielag om oppsetting av skilt med informasjon om brøtningen ved 5 damanlegg i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dammene det gjelder er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindol, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, § 5 punkt 3.

Vilkår:

- Tillatelsen omfatter oppsetting av 5 skilt (40x30 cm) etter mal som er godkjent av Viken fylkeskommune med informasjon om brøtningen nedover mot Grønhovdselva slik det framgår av søknad kartskisse.
- Dammene det gis tillatelse til oppsetting av skilt ved er ved Haslitjenn, Skodøltjenn, Grunntjenn og Vindol, samt en skådam mellom Hasli og Skodøl.
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig, med minst mulig inngrep i grunnen.
- Tiltakshaver er ansvarlig for utarbeiding og innkjøp av skilt, oppsetting av skilt og vedlikehold.
- Tillatelsen forutsetter at det er innhentet tillatelse fra berørte grunneiere.

Tillatelsen omfatter ikke tiltak utover oppsetting av skilt. Eventuelt behov for tilrettelegging, rydding og merking av nye stier, fjerning av vegetasjon og vedlikehold av damanlegg er søknadspliktig og skal behandles i egen søknad.

Forvaltningsstyret har vurdert søknaden etter verneforskriften. Det forutsettes at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig.